

ARKUSZ KONTROLI
w zakresie zgodności z przepisami prawa realizacji zajęć wychowanie
do życia w rodzinie

W przypadku zespołu szkół, należy wypełnić dla każdej szkoły oddzielnie.

Informacja o typie szkoły i statusie publiczno-prawnym:

a)

- ☐ liceum ogólnokształcące
- ☐ technikum
- ☐ szkoła branżowa I stopnia
- ☐ liceum sztuk plastycznych
- ☐ ogólnokształcąca szkoła muzyczna II stopnia
- ☐ ogólnokształcąca szkoła sztuk pięknych
- ☐ Bednarska szkoła realna

b)

- ☐ publiczna
- ☐ niepubliczna

Informacje o kontroli:

Kontrola dotyczy zgodności z przepisami prawa realizacji zajęć *wychowanie do życia w rodzinie* (dalej WDŻ).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 395 i z 2017 r. poz. 1117).

Kontrolę należy przeprowadzić w okresie od grudnia 2022 r. do kwietnia 2023 r. w publicznych i niepublicznych szkołach ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży, w tym specjalnych, realizujących podstawę programową określoną:

- w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. z 2018 r., poz. 467, ze zm.);

- w załączniku nr 4a do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r., poz. 356, ze zm.).

Kontrolą należy objąć minimum 10% ww. szkół.

Kontrolą należy objąć rok szkolny 2022/2023.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczącej wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 395 i z 2017 r. poz. 1117) – oznaczone w arkuszu kontroli symbolem R1;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji § 8 ust.3 pkt 1 (Dz. U. poz. 1646 oraz z 2019 r. poz. 1664) – oznaczone w arkuszu kontroli symbolem R2;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków, zgodnie z pkt 12 załącznika nr 1 (Dz. U. 2019 r. poz. 1700 ze zm.) – oznaczone w arkuszu kontroli symbolem R3;
- Art. 22a ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230) – oznaczone w arkuszu kontroli symbolem U1.

Wskazówki:

- a) należy przeanalizować dokumenty przedłożone przez dyrektora szkoły;
- b) odpowiedzi w tabelkach oznacza się znakiem „x”.

1.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie arkusza organizacji szkoły, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie rozmowy z dyrektorem szkoły, wychowawcą i nauczycielem WDŻ. Czy w szkole zorganizowano zajęcia WDŻ? ☐ Tak ☐ Nie Wyjaśnienia dyrektora szkoły: Uwaga: jeśli wskazano odpowiedź „Nie” – należy wydać zalecenia. Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z § 1 ust. 1 R1
2.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie arkusza organizacji szkoły, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie rozmowy z dyrektorem szkoły i nauczycielem WDŻ. Czy treści dotyczące wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego, są realizowane w ramach zajęć WDŻ. ☐ Tak ☐ Nie Wyjaśnienia dyrektora szkoły: Uwaga: jeśli wskazano odpowiedź „Nie” – należy wydać zalecenia. Zalecenie: Zaleca się realizację treści określonych w § 1 ust. 1 R1 w ramach zajęć WDŻ
3.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie arkusza organizacji szkoły, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie rozmowy z dyrektorem szkoły i nauczycielem WDŻ. Czy zajęcia WDŻ są realizowane w kl. I-III szkoły ponadpodstawowej, szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego?

	☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: jeśli wskazano odpowiedź „Nie” – należy wydać zalecenia
	Zalecenie: Zaleca się realizację zajęć WDŻ zgodnie z §1 ust. 2 R1
4.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie programu nauczania WDŻ, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ. Jaki program nauczania jest realizowany w szkole podczas zajęć WDŻ? ☐ opracowany samodzielnie (autorski nauczyciela) ☐ zmodyfikowany innego autora/autorów ☐ innego autora (np. wydawnictwa) Wyjaśnienia dyrektora szkoły: Uwaga: jeśli nie wskazano żadnej odpowiedzi – należy wydać zalecenia Zalecenie: Zaleca się przy organizacji zajęć WDŻ przestrzegać art. 22a U1
5.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie szkolnego zestawu programów nauczania szkoły, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ. Czy realizowany przez nauczyciela program nauczania został dopuszczony do użytku w szkole i wpisany do szkolnego zestawu programów nauczania? ☐ Tak ☐ Nie Wyjaśnienia dyrektora szkoły: Uwaga: jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie. Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z art. 22a ust. 7 U1
6.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie programu nauczania WDŻ, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ.

	Czy realizowane treści programowe zajęć WDŻ wspierają wychowawczą rolę rodziny? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: jeśli wskazano odpowiedź „Nie” – należy wydać zalecenia.
	Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z § 2 pkt 1 R1
7.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie programu nauczania WDŻ, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ.
	Czy realizowane treści programowe zajęć WDŻ promują integralne ujęcie ludzkiej seksualności? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie” - należy wydać zalecenie.
	Zalecenie: Zaleca się realizację zajęć WDŻ zgodnie z § 2 pkt 2 R1
8.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie programu nauczania WDŻ, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ.
	Czy realizowane treści programowe zajęć WDŻ kształtują postawy prorodzinne, prozdrowotne i prospołeczne? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie” - należy wydać zalecenie.
	Zalecenie: Zaleca się realizację zajęć WDŻ zgodnie z § 2 pkt 3 R1
9.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie programu nauczania WDŻ, programu wychowawczo-profilaktycznego, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym

	dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ.
	Czy realizacja treści programowych zajęć WDŻ, stanowi spójną całość z pozostałymi zadaniami wychowawczo-profilaktycznymi szkoły? ☐ Tak ☐ Nie
	Uwaga: Jeśli w pyt. 6, 7, 8 przynajmniej raz zaznaczono odpowiedź „Nie”, to w odpowiedzi na pytanie 9, należy zaznaczyć „Nie”.
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie.
	Zalecenie: Zaleca się realizację zajęć WDŻ zgodnie z § 2 R1
10.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie arkusza organizacji szkoły, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ.
	Czy na realizację zajęć WDŻ przeznaczono w roku szkolnym dla uczniów poszczególnych klas po 14 godzin? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie.
	Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z § 3 ust. 1 R1
11.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie arkusza organizacji szkoły, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ.
	Czy na realizację zajęć WDŻ przeznaczono w roku szkolnym po 5 godzin z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie.

	Zalecenie: Zaleca się realizację zajęć WDŻ zgodnie z § 3 ust.1 R1
12.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie arkusza organizacji szkoły, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ.
	Czy zajęcia WDŻ organizowane są we wszystkich oddziałach – kl. I-III? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy przejść do pytania 12.1.
12.1	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie arkusza organizacji szkoły, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ.
	Czy zajęcia z WDŻ są organizowane w grupach międzyoddziałowych? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie.
	Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z § 3 ust.2 R1
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Tak”, należy przejść do pytania 12.2.
12.2	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie arkusza organizacji szkoły, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły.
	Czy grupa międzyoddziałowa zorganizowana dla zajęć WDŻ, liczy nie więcej niż 28 uczniów? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie.

	Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z § 3 ust.2 R1
13.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych i pisemnych rezygnacji z udziału ucznia w zajęciach WDŻ oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela.
	Czy w zajęciach WDŻ nie biorą udziału wyłącznie uczniowie, których rodzice zgłosili dyrektorowi w formie pisemnej rezygnację? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie.
	Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z § 4 ust. 1 R1
14.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania w tym dzienników lekcyjnych i pisemnych rezygnacji z udziału ucznia pełnoletniego w zajęciach WDŻ oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela.
	Czy wszyscy uczniowie pełnoletni niebiorący udziału w zajęciach, zgłosili w formie pisemnej dyrektorowi szkoły rezygnację z udziału w zajęciach? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie.
	Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z § 4 ust. 2 R1
15.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych, statutu szkoły (wewnątrzszkolne zasady oceniania) oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły i nauczyciela WDŻ.
	Czy uczniowie są oceniani z zajęć WDŻ? ☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Tak”, należy wydać zalecenie.

	Zalecenie: Zaleca się realizację zajęć WDŻ zgodnie z § 4 ust. 3 R1
16.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły, nauczyciela WDŻ. Czy realizacja zajęć i udział uczniów w zajęciach WDŻ są potwierdzane w dokumentacji przebiegu nauczania, tj. w dzienniku lekcyjnym? ☐ Tak ☐ Nie Wyjaśnienia dyrektora szkoły: Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie. Zalecenie: Zaleca się organizację zgodnie z § 8 ust. 3 pkt 1 R2
17.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych, arkuszy ocen oraz na podstawie informacji dyrektora szkoły, wychowawcy, nauczyciela WDŻ. Czy udział uczniów w zajęciach WDŻ jest odnotowany w dokumentacji przebiegu nauczania tj. w arkuszach ocen i na świadectwach szkolnych? ☐ Tak ☐ Nie Wyjaśnienia dyrektora szkoły: Uwaga: jeżeli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie. Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć zgodnie z pkt 12 załącznika nr 1 R3
18.	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie arkusza organizacji szkoły, dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie rozmowy z dyrektorem szkoły, wychowawcą, nauczycielem WDŻ i radą rodziców. Czy przed przystąpieniem do realizacji zajęć WDŻ zostało przeprowadzone co najmniej jedno spotkanie informacyjne z rodzicami uczniów niepełnoletnich oraz z uczniami pełnoletnimi? ☐ Tak ☐ Nie

	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie.
	Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z § 5 ust. 1 R1
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Tak”, należy zadać pytania 18.1 – 18.3
18.1	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie rozmowy z dyrektorem szkoły, wychowawcą, nauczycielem WDŻ i radą rodziców.
	Czy podczas spotkania informacyjnego przed przystąpieniem do realizacji zajęć WDŻ nauczyciel przedstawił pełną informację o celach i treściach realizowanego programu nauczania?
	☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie.
	Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z § 5 ust. 1 R1
18.2	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie rozmowy z dyrektorem szkoły, wychowawcą, nauczycielem WDŻ i radą rodziców.
	Czy podczas spotkania informacyjnego przed przystąpieniem do realizacji zajęć WDŻ nauczyciel przedstawił informację o podręcznikach szkolnych do WDŻ?
	☐ Tak ☐ Nie
	Wyjaśnienia dyrektora szkoły:
	Uwaga: Jeśli została zaznaczona odpowiedź „Nie”, należy wydać zalecenie.
	Zalecenie: Zaleca się organizację zajęć WDŻ zgodnie z § 5 ust. 1 R1
18.3	Źródło pozyskania informacji: informację należy uzyskać na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dzienników lekcyjnych oraz na podstawie rozmowy z dyrektorem szkoły, wychowawcą, nauczycielem WDŻ i radą rodziców.

